

laga pãrasoolikait sisse aiada (nãppu tãis soola klaasi wee sees), se puhastab ta kõhtu.

Rãssa ja jalgu ja kõiki neid kõhtasi, mis ehk veel nattuke kõhmatand on, peab ka pãrast elusse tulemist külma wee sisse lastetud linase riidega kinni määsima, seeni, kui nahk kogniiste sojaks saab.

Kui ükspãinis mõned ihu liikmed ära kõhmetawad, siis peab neid nisama akkama lumega, jãega ja külma weega õeruma, et naad terweks saaksid. Pãrast seda, kui nahk juba õieti sojaks saab, wõib mõnda muud suuremid arstimise asju pruukida. 1812 aastal sai wãga kuulsaks üks wedel arsti rohi, mis tohter Jakobi tegi kamposse (kamfori) piritusest ja weest, kus sahwraani leht leotud oli; ta wõtis neid mõlemid ühe wõrra. Sellega peab aiget kõhta kãjma. Riidetakse ka seda rohtu, mis on ühewõrra salpeetri appust ja kaneli weest tehtud. Neid peab ka mõlemid ühe wõrra panema. Slitserini on wãga ea siis pruukida, kui aige kõht akkab mada wãlja aijama. Kolloodiumiga lastetakse paistetand kõhti; ta õijab aiget kõhta õerumise eest ja alandab ka natuke paistust, aga teda ei kõlba mitte siis pruukida, kui juba

aige kõht mada wãlja ajab, iseãranis seda kõhta ei pea kunagi temaga määrima, kust mada wãlja tuleb. Seda sama peab ka liimist üttelema, mis ka paistetust õarawõttab ja õerumise eest õijab.

Õaga se kõige parem ja igal pool leitaw rohi on nehwt (kiwi sõe õli), kellega peab määrima külmanud kõhta korda kaks, kolm pãawa ja ka veel sagedamine, kui aigus suur on. On ea, aiget kõhta veel kuus nõdalt pãrast seda määrida, kui ta on jo kogniiste terweks saanud, et aigus jãlle tagasi ei tuleks, mis sagedaste suure külмага juhtub.

Rãagitakse veel, et kui Rootsi maal inimene lasseb mõne oma liikme ni kangeste ära külmata, et lumega ja jãega õerumine ei aita midagi, ja pãrast õerumist liige jããb veel tuimaks ja on paistetand kui klaas, siis annab tale suurte abi palaw kana sõnnik, mis ta aige kõha peale pannakse, aga kui kãsi ehk jalg aige on, siis panewad Rootslased neid otse ühe nõu sisse, mis seda sõnnikut tãis on. Seda teewad naad kaks kord pãawas, seeni, kui naad terweks saawad.

Õne rasw on siis wãga ea, kui aigus kerge on; suurte aiguste juures ei aita ta midagi. Õne ja